

FIȘA DISCIPLINEI
anul universitar 2021–2022

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie (Ortodoxă)
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii	<i>Teologie pastorală / Teologie ortodoxă didactică</i>

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Istoria filosofiei și noțiuni de filosofie creștină I			2.2. Cod disciplină	OLR1226		
2.3. Titularul activității de curs	Conf. univ. dr. habil. Nicolae Turcan						
2.4. Titularul activității de seminar	Conf. univ. dr. habil. Nicolae Turcan						
2.5. Anul de studiu	I	2.6. Semestrul	I	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E	2.8. Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat

3.1. Număr ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	14	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp de studiu individual					ore
• Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					4
• Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
• Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					4
• Tutoriat					2
• Examinări					2
• Alte activități (exersări practice)					0
Total ore activități individuale					22

3.7 Total ore studiu individual	22
3.8 Total ore din planul de învățământ	28
3.9 Total ore pe semestru	50
3.10 Numărul de credite	2

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul

4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	<i>Ecran de proiecție, videoproiector, laptop, flipchart, sistem audio</i>
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	<i>Sală dotată cu tablă, ecran de proiecție, videoproiector, laptop</i>

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	• C1. Cunoașterea filosofilor relevanți pentru gândirea occidentală și pentru gândirea creștină din Antichitate (filosofii presocratici) până în modernitate (Hegel) • C2. Utilizarea principalelor concepte ale istoriei filosofiei • C3. Înțelegerea raporturilor dintre filosofie și teologie
Competențe transversale	• CT1. Aplicarea spiritului critic, bazat pe argumente și informații preluate din texte • CT2. Analiza și interpretarea textelor filosofice • CT3. Comparația și sinteza mai multor texte care dezbat aceeași temă, dar au puncte de vedere diferite

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Introducere în istoria filosofiei occidentale și a raporturilor dintre filosofie și teologia creștină, din Antichitate, până în modernitate (inclusiv).
7.2 Obiectivele specifice	• Introducere în gândirea marilor filosofi occidentali, din Antichitate și până în modernitate • Introducere în metodele filosofiei, metafizică, ontologie și filosofia religiei • Introducere în raporturile dintre filosofie și teologia creștină

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
1. Presocraticii (sec. VII–V î.Hr.)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
2. Platon (cca. 427–347 î.Hr.)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
3. Aristotel (384–322 î.Hr.)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
4. Filosofia elenistă. Epicureicii (sec. IV–I î.Hr.) și stoicii (sec. III î.Hr.–II d.Hr.); cinicii și scepticii.	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	

5. Neoplatonismul (sec. II–IV). Plotin (204–270)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
6. Filosofia patristică (sec. II–VIII)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
7. Filosofia medievală (sec. IX–XIV)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
8. Filosofia Renașterii (sec. XV–XVI)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
9. Raționalismul. Descartes (1596–1650), Leibniz (1646–1716), Spinoza (1632–1677)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
10. Empirismul: Locke (1632–1704), Berkeley (1685–1753), Hume (1711–1776)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
11. Iluminismul: apologia și critica religiei. Pascal (1623–1662), Voltaire (1694–1778), Jean-Jacques Rousseau (1712–1778)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
12. Idealismul german I. Immanuel Kant (1724–1804)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
13. Idealismul german II. Fichte (1762–1814), Schelling (1775–1854)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
14. Idealismul german III. G.W.F. Hegel (1770–1831)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
8.2 Seminarii		
1. <i>Presocraticii. Fragmentele eleaților: Xenofanes, Parmenides, Zenon, Melissos</i> , traducere de D.M. Pippidi, Teora, București, 1998, pp. 63–71, 115–129.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
2. PLATON, <i>Phaidon</i> , 61 d–70 a, 100 a–107 c (pp. 155–168, 217–230).	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
3. ARISTOTEL, <i>Metafizica</i> , traducere de Șt. Bezdechi, note și indice alfabetic de Dan Bădărău, IRI, București, 1996, cartea I (A), cap. 3, 9 (teoria celor patru cauze, critica teoriei Ideilor), 983 a–984 b; 990 b–993a, pp. 22–23, 52–66.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	

4. EPICTET, <i>Manualul și Fragmente</i> , traducere de C. Fedeleș și D. Burtea, prefață de Traian Diaconescu, Saeculum Vizual, București, 2002, pp. 40, 61, 63, 66, 73–82.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
5. PLOTIN, <i>Enneada I, 2 (19) „Despre virtuți”</i> , în PLOTIN, <i>Enneade I–II</i> , vol. I, traducere de Vasile Rus, Liliana Peculea, Alexander Baumgarten și Gabriel Chindea, IRI, București, 2003, pp. 127–139.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
6. SF. DIONISIE AREOPAGITUL, <i>Despre teologia mistică</i> , în Sf. Dionisie Areopagitul, <i>Opere complete</i> , traducere de Dumitru Stăniloae, Paideia, București, 1996, pp. 247–250.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
7. TOMA DIN AQUINO, <i>Summa theologica</i> („Questio II. Despre Dumnezeu. Oare există El?”)	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
8. NICOLAUS CUSANUS, <i>De docta ignorantia</i> (Biblioteca medievală), traducere de Andrei Bereschi, ediție bilingvă, Polirom, Iași, 2008, pp. 185–191 („Despre teologia negativă”).	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
9. DESCARTES, RENE, <i>Discurs despre metoda de a ne conduce bine rațiunea și a căuta adevărul în științe</i> , traducere de Daniela Roventă-Frumușani, Alexandru Boboc, note, comentarii, bibliografie de Alexandru Boboc, Editura Academiei Române, București, 1990, partea a IV-a, pp. 129–134.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
10. DAVID HUME, <i>Cercetare asupra intelectului omenesc</i> , Mircea Flonta, Adrian-Paul Iliescu și Constanța Niță, București: Editura Științifică și Enciclopedică, 1987, cap. „II. Despre originea ideilor”, pp. 98–103.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
11. PASCAL, BLAISE, <i>Cugetări</i> , text integral, ediția Brunschvicg, traducere de Maria Ivănescu și Cezar Ivănescu, Aion, Oradea, 1998, pp. 149–150, 250–256.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
12. KANT, IMMANUEL, <i>Critica rațiunii pure</i> , trad. Nicolae Bagdasar și Elena Moisuc, Ed. Științifică, București, 1969, cap. „Introducere”, pp. 41–61.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
13. SCHELLING, F.W.J., <i>Sistemul idealismului transcendent</i> , traducere de Radu Gabriel Pârvu, Humanitas, București, 1995, cap. „Introducere”, § 1–§ 4, pp. 11–24.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
14. HEGEL, G. W. F., <i>Fenomenologia spiritului</i> (Cogito), traducere de Virgil Bogdan, IRI, București, 2000, cap. „Introducere”, pp. 51–61.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	

BIBLIOGRAFIE GENERALĂ

Bibliografie pentru curs

1. Beaufret, Jean, *Lección de filozofie*, vol. I–II, Amarcord, Timișoara, 1999.
2. Copleston, Frederick, *Istoria filozofiei*, vol. 1, 2, 3, 4, 7, ALL, București, 2008–2011.
3. Diogenes, Laertios, *Despre viețile și doctrinele filozofilor*, Polirom, Iași, 1997.
4. Fellman, Ferdinand (ed.), *Istoria filozofiei în secolul al XIX-lea*, All Educational, București, 2000.
5. Flew, Antony, *Dicționar de filozofie și logică*, Humanitas, București, 1996.
6. Gilson, Étienne, *Dumnezeu și filozofia* (Aletheia 26), Galaxia Gutenberg, Târgu-Lăpuș, 2005.
7. Gilson, Étienne, *Filozofia în Evul Mediu. De la începuturile patristice până la sfârșitul secolului al XIV-lea*, Humanitas, București, 1995.
8. Gilson, Étienne, *Introducere în filozofia creștină*, Galaxia Gutenberg, Târgu-Lăpuș, 2006.
9. Graf, Alain și Christine Le Bihan, *Lexic de filozofie*, Institutul European, Iași, 2000.
10. Hersch, Jeanne, *Mirarea filozofică. Istoria filozofiei europene*, Humanitas, București, 1997.
11. Kunzmann, Peter, Franz-Peter Burkard și Franz Wiedmann, *Atlas de filozofie*, Enciclopedia RAO, București, 2004.
12. Reale, Giovanni, *Istoria filozofiei antice*, vol. 1–4, Galaxia Gutenberg, Târgu-Lăpuș, 2008.
13. Russ, Jacqueline, *Istoria filozofiei*, vol. 1–2, Univers Enciclopedic, București, 2000.
14. Russ, Jacqueline, *Panorama ideilor filozofice. De la Platon la contemporani*, Amarcord, Timișoara, 2002.
15. Turcan, Nicolae, *Începutul suspiciunii. Kant, Hegel & Feuerbach despre religie și filozofie* (Theologia Socialis 19), Eikon, Cluj-Napoca, 2011.

Bibliografie pentru seminar

1. Aristotel, *Metafizica*, ediția a II-a revăzută și adăugită, traducere de Andrei Cornea, Humanitas, București, 2007; sau Aristotel, *Metafizica*, note și indice alfabetic de Dan Bădărău, traducere de Șt. Bezdechi, IRI, București, 1996.
2. Cusanus, Nicolaus, *De docta ignorantia* (Biblioteca medievală), ediție bilingvă, traducere de Andrei Bereschi, Polirom, Iași, 2008.
3. Descartes, René, *Discurs despre metoda de a ne conduce bine rațiunea și a căuta adevărul în științe*, note, comentarii, bibliografie de Alexandru Boboc, traducere de Daniela Roventă-Frumușani și Alexandru Boboc, Editura Academiei Române, București, 1990.
4. Dionisie, Areopagitul, *Teologia mistică*, în *Despre numele divine. Teologia mistică*, Polirom, Iași, 2018, pp. 244–261.
5. Epictet, *Manualul și Fragmente*, prefață de Traian Diaconescu, traducere de C. Fedeleș și D. Burtea, Saeculum Vizual, București, 2002.
6. Hegel, G. W. F., *Fenomenologia spiritului* (Cogito), traducere de Virgil Bogdan, IRI, București, 2000.
7. Hume, David, *Cercetare asupra intelectului omenesc*, traducere de Mircea Flonta, Adrian-Paul Iliescu și Constanța Niță, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1987.
8. Kant, Immanuel, *Critica rațiunii pure*, traducere de Nicolae Bagdasar și Elena Moisuc, Univers Enciclopedic Gold, București, 2009.
9. Kant, Immanuel, *Critica rațiunii pure*, traducere de Nicolae Bagdasar și Elena Moisuc, Ed. Științifică, București, 1969.
10. Pascal, Blaise, *Cugetări*, traducere de Maria Ivănescu și Cezar Ivănescu, Aion, Oradea, 1998.
11. Platon, *Phaidon sau Despre suflet*, Humanitas, București, 2011.

12. Plotin, *Enneade*, vol. I, traducere de Vasile Rus, Liliana Peculea, Alexander Baumgarten și Gabriel Chindea, IRI, București, 2003.
13. *Presocraticii. Fragmente eleaților*, traducere de D. M. Pipidi, Teora, București, 1998.
14. Schelling, F.W.J., *Sistemul idealismului transcendențial*, traducere de Radu Gabriel Pârnu, Humanitas, București, 1995.
15. Toma din Aquino, *Summa theologica*, vol. 1, prefață de Adriano Oliva, O.P., lămuriri preliminare de Alexander Baumgarten, traducere de Alexander Baumgarten (coord.), Cristian Bejan, Andrei Bereschi, Gabriel Chindea, Marcela Ciorța, Emanuel Grosu, Laura Maștei, Mihai Maga, Adrian Muraru, Laura Maria Popoviciu, Vasile Rus, Delia Săvinescu și Wilhelm Tauwinkl, Polirom, Iași, 2009.
16. Voltaire, *Candid sau optimismul*, studiu introductiv, note și tabel cronologic de N.N. Condeescu, traducere de Al. Philippide, Hyperion, Chișinău, 1993.

10 .Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul oferă cunoștințe de istoria filosofiei viitorilor profesori de religie și preoți.

11. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<i>Evaluare finală</i>	Test grilă & comentariu de text / Răspuns oral la un subiect extras	70 %
		Din oficiu	10 %
10.5 Seminar/laborator	<i>Verificare pe parcurs</i>	-	-
	<i>Activitate la seminar</i>	Prezentarea unei lucrări de seminar / Implicare în dezbaterile de la seminar	20 %
10.6 Standard minim de performanță: Răspunsul la cel puțin o întrebare orală și punctaj de trecere la testul grilă.			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

30.04.2021

.....

...

Data avizării în catedră

Semnătura director de departament

30.04.2021

.....